

29. državni festival
TURIZMU POMAGA LASTNA GLAVA

ZGODBE TURIZMA

»V senci murve kamni pripovedujejo...«

KOMEN, šol. leto 2014/2015

ZAHVALA

Radi bi se zahvalili vsem sodelujočim, ki so si bili pripravljeni vzeti čas in pomagati pri nastajanju te raziskovalne naloge.

Hvaležni smo Štefanu Švaglju, upravljalcu Spacalove galerije v štanjelskem gradu, turističnemu vodiču, za predstavitev življenjepisa arhitekta Maksa Fabianija na otrokom razumljiv način. Prav tako smo hvaležni, da si je za nas vzel čas g. Jožef Švagelj, Gabrov nono, sicer velik poznavalec štanjelske zgodovine, saj je turistični vodič, ter se z nami sprehodil po delu Fabianijeve poti.

Zahvala gre tudi zdajšnji lastnici Fabianijeve domačije ga. Blanki Malgaj, ki nas je prijazno sprejela.

S pomočjo gospoda Giuseppe-ja Skerka iz Trnovce v Italiji, ki nas je prijazno povabil na ogled svoje razstave o Fabianiju, smo podrobneje spoznali njegovo življenje in delo in izvedeli tudi neobjavljene podatke o velikem arhitektu. Zahvala gre tudi uslužbenki TIC – a v Štanjelu, ki nam je predstavila svoje delo in nas popeljala po razstavi v Kvadratnem stolpu v Štanjelu.

V raziskovalni nalogi smo želeli predstaviti še eno od številnih zanimivosti naše domače pokrajine, osebnost, ki ni poznala državnih meja v svoji ustvarjalnosti. Tokrat znano osebnost Krasa, ki je pustil svoj pečat tako v domovini kot v tujini, arhitekta, urbanista, izumitelja, profesorja, slikarja in filozofa, Kobiljca Maksa Fabianija.

Člani in mentorice raziskovalnih delavnic bi se radi zahvalili tudi gospe ravnateljici za spodbude pri prijavi in oblikovanju naloge.

ŠOLA: OŠ ANTONA ŠIBELJA-STJENKA KOMEN, Komen 61A, 6223 KOMEN
PODRUŽNICA ŠTANJEL, ŠTANJEL 75, 6222 ŠTANJEL

Tel: 05/731 89 20 fax: 05/731 89 21 e-mail: os.komen@guest.arnes.si

NASLOV RAZISKOVALNE NALOGE:

» ZGODBE TURIZMA «

V SENCI MURVE KAMNI PRIPOVEDUJEJO...

Avtorji (ime in priimek, razred):

Gaber Kobal, Jakob Rener, Anej Žerjal, Nejc Hočevar, Oskar Mc Cully – 6.b

Marko Furlan, Tine Peric, Ivana Ščuka, Lana in Lara Rudež, Tina Fabjan, Jure Bratina Lozej, Blaž Vrtovec, Marcello Tamburin, Kim Grmek Hožič, Lara Bandelj – 5.b

Slika 1a, 1b: Mladi raziskovalci

Mentorice:

Špela Grmek, mag.prof. inkluzivne pedagogike

Dunja Peric, prof. razrednega pouka

Tjaša Meziniec, univ.dipl. sociologinja

KAZALO

1 UVOD	5
1.1 PREDSTAVITEV IZBRANE TEME IN STRUKTURE NALOGE	5
1.2 UPORABLJENE METODOLOGIJE PRI IZDELAVI TURISTIČNE NALOGE	6
1.3 OPREDELITEV MOTIVOV ZA IZBRANO DELO	6
2 RAZISKOVALNI DEL NALOGE	7
2.1 POGOVORI	8
2.1 OBISK GRADU V ŠTANJELU	8
2.2 POGOVOR IN OBISK RAZSTAVE V TRNOVCI (ITALIJA)	8
2.3 POGOVOR IN OBISK JOŽEFA ŠVAGLJA, TURISTIČNEGA VODIČA PO ŠTANJELU	9
2.4 POGOVOR IN OBISK LASTNICE FABIANIJEVE DOMAČIJE	10
2.5 POGOVOR Z USLUŽBENKO TIC-A IN OGLED STALNE RAZSATVE O FABIANIJU	11
3 OBLIKOVANJE TURISTIČNEGA PROIZVODA	12
3.1 PREDSTAVITEV IDEJE	12
3.2 UMESTITEV PREDSTAVLJENE IDEJE V SEDANJI PROSTOR IN ČAS	12
3.3 OBLIKOVANJE TURISTIČNEGA PROIZVODA	12
3.3.1 Koledar o Maksu Fabianiju.....	13
3.3.2 Organizacija pohoda “ Kamen pripoveduje”	13
3.4 PREDSTAVITEV PLANA IZVEDBE PREDSTAVLJENE IDEJE – TRŽENJE	27
5 NAČRT PREDSTAVITVE NA TURISTIČNI TRŽNICI	28
5.1 OKVIRNA VSEBINA IN STRUKTURA PREDSTAVITVE TURISTIČNEGA PROIZVODA	28
5.1.1 Stojnica	28
5.1.2 Projekcija sprehajalne poti.....	28
5.1.3 Reklamni material.....	28
5.1.5 Obdaritev obiskovalcev	29
6 ZAKLJUČEK	29

7 LITERATURA IN VIRI.....	30
8 PRILOGE.....	31
Priloga 1: Stenski koledar o Fabianiju	31

POVZETEK

Izbrali smo si temo, ki otrokom ni najbližja, in sicer vso svojo pozornost namenili osebnosti Krasa. Raziskovanje in naloga sta sicer nadgradnja teme celotne šole, saj bomo Maksu Fabianiju namenili Dan šole. Raziskovali smo zlasti njegove dosežke, ki so še dandanes vidni v okolju, v katerem živimo, s tem, da se skoraj ne zavedamo, da so delo izjemnega ustvarjalca in arhitekta, ki je znan po celi Evropi.

Odločili smo se, da bo naš turistični izdelek tokrat stenski koledar. Zajemal bo bistvene podatke o življenju in delu ter bo tudi slikovno bogat.

Raziskovalno nalogo bo mogoče dobiti v šolski knjižnici na obeh šolah.

KLJUČNE BESEDE: Maks Fabiani, arhitekt, kamen, Štanjel, Kobdilj, tujina, sprehajalna pot.

MAKS FABIANI

(Anej Žerjal, Nejc Hočevnar in Oskar Mc Cully – 6.b.)

MAKS FABIANI BIL JE ARHITEKT,
KI JE ŠTANJEL POPELJAL V SVET.
KOBDILJ JE ZABLESTEL,
SAJ FABIANIJEVO MURVO JE IMEL.

MAKS SKICIRAL JE VSE POVPREK,
A POTEM JE ŠEL ČEZ BREG, V DALJNI SVET.

ŠTIPENDIJO NA DUNAJU JE DOBIL
TER SE Z OSLOM V GRČIJO NAPOTIL.

VILO FERRARI JE SKICIRAL,
ZA VODOVODNI SISTEM SE JE SEKIRAL.

IMEL JE SESTRO TEREZO,
KI JE DELALA VNETO.
OD JUTRA DO MRAKA ,
SAJ TO JE DELALA ŽENSKA VSAKA.

MAKSOVO ŽIVLJENJE,
BILO JE ZANIMIVO,
SAJ V NJEM BILO JE VSE LEPO, GANLJIVO.

BIL JE SLAVEN MOŽ,
ZATO SPOMENIK NJEGOV JE LEPŠI OD ROŽ.

1 UVOD

1.1 PREDSTAVITEV IZBRANE TEME IN STRUKTURE NALOGE

V raziskovalne delavnice so na naši šoli vključeni učenci 5. in 6. razreda. Po uvodnem srečanju so otroci predlagali, kaj bi lahko ponudili našim obiskovalcem pod naslovom letošnje naloge »Zgodbe turizma«.

Predlogov je bilo veliko, tako da je bila odločitev, kaj bi izbrali za rdečo nit naloge, kar težka. Prišli smo do zaključka, da mora biti nekaj aktivnega, zanimivega, hkrati pa nismo želeli pozabiti na skromnost naravnega okolja – vsepovsod kamen, skromen, a hkrati nepogrešljiv kot gradbeni material, navdih za mojstre gradbeništva, celo domačine s svetovno znanim slovesom.

Arhitektura Krasa, njene posebnosti in specifične značilnosti predstavljajo zelo bogat del kraške dediščine, prav tako jo predstavljajo zgodbe, vezane na življenje ljudi na Krasu.

slika 2: Grb na vhodnih vratih
v Štanjel, 1622,
last družine Cobenzl

slika 3: Pogled na vas Štanjel in
Kobdiljski stolp

Z raziskovalno nalogo smo želeli poudariti pomen življenjskega okolja, domače okolice in pomembnost ustvarjalcev iz preteklosti, katerih pečate nosijo pomembne stavbe doma pa tudi izven državnih meja. Želeli smo poglobiti znanje o arhitektu, Kraševcu, ki pa ga zelo slabo poznamo oz. ga sploh ne.

Podatke za raziskavo smo pridobili z interneta, z obiski razstav, pogovori z delavci vaškega turističnega centra, kustosom galerije v gradu, prebiranjem literature.

1.2 UPORABLJENE METODOLOGIJE PRI IZDELAVI TURISTIČNE NALOGE

Pri iskanju podatkov smo uporabili naslednje metode raziskovanja:

- *pogovor z uslužbenko na Turistično-informacijskem centru v Štanjelu in ogled stalne razstave v stolpu;*
- *pogovor s kustosom v galeriji štanjelskega gradu Štefanom Švagljem;*
- *računalniška obdelava besedil in fotografij;*
- *fotografije (posnela Dunja Peric);*
- *obisk razstave gospoda Giuseppe-ja Skerka v Italiji v Trnovci;*
- *pogovor in obisk g. Jožefa Švaglja, turističnega vodiča po Štanjelu,*
- *pogovor z lastnico Fabianijeve domačije, go. Blanko Malgaj,*
- *iskanje podatkov s pomočjo različnih virov (internet, knjige, zgibanke, letaki...).*

1.3 OPREDELITEV MOTIVOV ZA IZBRANO DELO

Z raziskovalno nalogo smo želeli predstaviti življenje in delo arhitekta Maksa Fabianija in mu tako povrniti pomen, slavo, ki je nekako potonila v pozabo.

Dandanes je tempo življenja tak, da se včasih človek ne zave okolice okoli sebe, kaj šele vrednot le-te. Za trud, ki ga je v lepote arhitekture iz preteklosti vložil nekdo, ki je živel nedolgo nazaj, pa nam sploh ni mar. Maks Fabiani je morda eden takih ustvarjalcev, ki je morda bolj cenjen v tujini kot na domačih tleh. Včasih se niti ne zavemo, da so med nami, danes, modra nedolgo nazaj v preteklosti, živele pomembne osebe, katerih skrb, trud za urejenost okolja ni segala le do meje lastnega dvorišča ampak preko te.

Poudariti smo želeli pomen kraškega arhitekta in nekoliko na stran odrinjeno sprehajalno pot, ki so jo po arhitektu uredili, poimenovali. Zdelo se nam je pomembno tudi dejstvo, da vključimo v nalogo tudi vidik gibanja, saj se zaradi možnosti uporabe moderne tehnologije ljudje največkrat odpovemo užitkom na zraku, pozabljamo na pomen stika z okoljem, ljudmi.

Ker pa ljudje, tako mladi kot starejši, radi prisluhnejo zgodbam, mitom iz preteklosti, smo v organizacijo pohoda po poti vključili še pripovedovanje zgodb, ki se nanašajo na naš domači kraj, značilnosti Kraševcev.

Pri načrtovanju in izvedbi turističnega proizvoda so nas vodili naslednji poglobitveni motivi:

- *predstavitev osnovnih podatkov o znanem arhitektu,*
- *uporabnost turističnega proizvoda – stenski koledar,*
- *zavedanje pomena ustnega izročila – zgodbe, miti o Krasu, vaseh,*
- *cenovna dostopnost in preprostost organizacije pohoda po Fabianijevi poti.*

2 RAZISKOVALNI DEL NALOGE

V raziskovalnem delu smo podatke pridobili s pomočjo pogovorov v Štanjelu, v katerih so se vprašanja nanašala na življenje in delo arhitekta, urbanista, izumitelja Maksa Fabiani, ki se je rodil 29. aprila 1865 v kraški vasi Kobdilj. Bil je dvanajsti otrok od štirinajstih, v družini »Srzentovih«. Njegova rojstna hiša stoji še dandanes.

Osnovno šolo je obiskoval v domači hiši, potem je šel na gimnazijo (realko) v Ljubljano. 1883 je šolanje nadaljeval na Dunaju, kjer je študiral gradbeništvo. Njegov talent dokazujejo dela doma in po svetu – Trst, Gorica, Rim, Palermo, na Poljskem (Bielsekm), Konopište (Češka) in Dunaju – ter številna odlikovanja, ki jih je prejel.

slika 4: Maks Fabiani
(foto: z interneta)

slika 5 : Rodbina Fabiani (slika posneta na stalni
razstavi v Štanjelu

S obiskom v Italiji na zasebni razstavi in pogovorom smo dobili kar nekaj informacij o osebnosti, ki smo si jo izbrali in vzeli pod drobnogled. Rojen je bil na območju, kjer se je nekoč stikal slovenski, nemški in italijanski svet. Zaradi svojega mešanega porekla in ker je aktivno obvladal vse tri jezike, mu je v življenju uspevalo povezovati vrednote vseh treh svetov kljub težkim časom fašizma in vojn.

2.1 POGOVORI

2.1 OBISK GRADU V ŠTANJELU

Obiskali smo grad v Štanjelu, kjer nam je zaposleni povedal, da turiste, ki prihajajo v Štanjel, vse pogosteje poleg zgodovinskih, kulinarčnih in arhitekturnih zanimivosti zanima ponudba, ki vključuje zabavo in vse pogosteje tudi športne aktivnosti – pohodništvo in kolesarjenje.

Vključevanje zgodb, mitov in legend o Krasu, kraških pojavih v turistično vodenje skupin predstavlja ponudbi poseben čar. Ljudje so željni zgodb, ki se jim vtisnejo v spomin, mlajše pa popeljejo v pravljčni svet.

slika 6: Pogovor s Štefanom Švagljem na grajskem dvorišču v Štanjelu

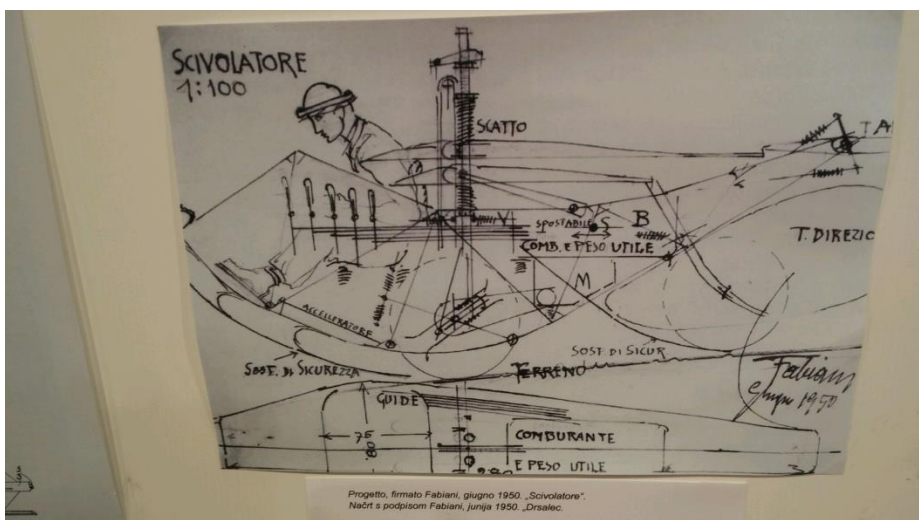
2.2 POGOVOR IN OBISK RAZSTAVE V TRNOVCI (ITALIJA)

V pogovoru s strastnim zbirateljem in lastnikom razstave, g. Giuseppe-jem Skerkom, smo o življenju in delu arhitekta izvedeli tudi številne neobjavljene podatke, ki so se nanašale na način življenja znanega arhitekta. Razlago slik na razstavi nam je popestril s pripovedovanjem zgodb iz preteklosti, saj je že v zavidljivih 90-ih letih.

slika 7: Plakat za razstavo o arhitektu

slika 8: Razstava o arhitektu

slika 9: Fabianijev načrt »Drsalec«, junij 1950

Maks Fabiani nam je najbolj nepoznan kot izumitelj. Podpisal se je pod načrte za :

- patenta naprav za pomoč pri hoji, 1912,
- uvodne študije za kolo brez verige, 1948-49,
- drsalca- junij 1950,
- naprava za skakanje, junij 1951.

2.3. POGOVOR IN OBISK JOŽEFA ŠVAGLJA, TURISTIČNEGA VODIČA PO ŠTANJELU

Obiskali smo tudi gospoda Jožefa Švaglja, Gabrovega nonota, ki nam je povedal precej zanimivega o Maksu Fabianiju. Pokazal nam je sledi iz preteklosti (vodovodni sistem, ostanke jasli).

Skupaj smo si ogledali lokacijo, kjer je v preteklosti stal čebelnjak, si na Fabianijevi poti ogledali ostanke bunkerja in na vhodu pod gradom poslušali razlago pomena inicialk na železnih vratih. Razkril nam je tudi številne anekdote iz časa Fabianija.

slika 10: Topel sprejem pri gospodu Jožefu Švaglju

slika 11: Pomen inicialk na vhodnih vratih na Fabianijevo pot

2.4. POGOVOR IN OBISK LASTNICE FABIANIJEVE DOMAČIJE

Na pobudo gospe ravnateljice smo obiskali tudi lastnico Fabianijeve domačije, gospo Blanko Malgaj. Kljub časovni stiski si je vzela čas in nam predstavila gradbena dela, ki potekajo za obnovo domačije ter Fabianijev vrt, vinograd, stalni vodni izvir.

slika 12: Obisk na Fabianjevi domačiji, slikanje z lastnico, go. Blanko Malgaj

2.5. POGOVOR Z USLUŽBENKO TIC-A IN OGLED STALNE RAZSTAVE O FABIANIJU

Uslužbenka TIC-a v Štanjelu nam je predstavila svoje delo v informacijskem centru ter poudarila pomen znanja tujega jezika (angleščine, italijanščine in nemščine) pri opravljanju dela v pisarni, svetovanju in pomoči gostom. Predstavila nam je tudi zgibanke in literaturo, ki je na razpolago o naši domači okolici.

Slika 13: Obisk v pisarni TIC-a v Štanjelu

Slika 14: Ogled razstave o Fabianiju

V bližnjem Kvadratnem stolpu smo si z uslužbenko ogledali stalno razstavo o Fabianiju in o njem izvedeli osnovne podatke o življenju in delu Fabianija.

3 OBLIKOVANJE TURISTIČNEGA PROIZVODA

3.1 PREDSTAVITEV IDEJE

Z oblikovanjem koledarja o arhitektu Fabianiju smo želeli doseči več področij in sicer:

- področje izobraževanja, poglobljanja znanja o njem,
- uporabnost turističnega proizvoda za širšo javnost,
- ozaveščanje čuta za slovenske ustvarjalce,
- ozaveščanje kulturne in domovinske pripadnosti.

3.2 UMESTITEV PREDSTAVLJENE IDEJE V SEDANJI PROSTOR IN ČAS

Koledar se nam je zdel nadgradnja in vizualno zanimivejši turistični proizvod, ki bi lahko bil obenem učni pripomoček kot tudi uporaben v vsakdanjem življenju.

Pomembno se nam je zdelo tudi dejstvo, da je uporaben ne glede na lokacijo, domači kraj, je pa časovno vezan na letošnje leto.

3.3 OBLIKOVANJE TURISTIČNEGA PROIZVODA

Dogovorili smo se, da bi bilo za organizacijo pohoda po pešpoti Maksa Fabianija (ki jo je 2001 uredila občina Komen ob podpori vaških skupnosti Kobdilja in Štanjela ter Ustanove Max Fabiani) v okolici vasi Štanjel in Kobdilj potrebno poiskati zgodbe, ki bi se ujemale z oglednimi točkami, lokacijami in objekti, ki so del poti in hkrati povezane z delom Fabianija.

Pri organizaciji ponudbe smo se oklenili tudi dejstva, da mora biti ponudba ugodna, saj si dandanes družine težko privoščijo sprostitve, ki so cenovno dražje. Pomembno se nam je zdelo tudi, da naši obiskovalci preživijo dan na odprtem, svežem zraku, aktivno in zabavno. Program izvedbe pohoda s pripovedovanjem zgodb, bajk o Krasu, nastanku vasi smo omejili na čas 3 - 4 ur, kar se nam je zdelo primerno dolgo. Na določenih točkah pohodniške poti bi učenci naših raziskovalnih delavnic pripovedovali zgodbe.

Čeprav je organizacija pohoda morda primerna in namenjena mlajšim, ki jim je pravljичni svet bližji, bi verjetno bila zanimiva za vse generacije, tudi tiste najstarejše, ki so dobri poslušalci, obenem pa poznajo še več zgodb in so dragocen vir pripovedk.

3.3.1 Koledar o Maksu Fabianiju

Naš prvi turistični proizvod (Priloga 1) bo stenski koledar o arhitektu, razdeljen po sklopih, mesecih in bo zajemal :

- januar – splošne podatke o arhitektu,
- februar – Fabiani kot štanjelski župan,
- marec – Vila Ferrari v Štanjelu,
- april – Ferrarijev vrt v Štanjelu,
- maj – obnova Štanjela,
- junij – Komen – vila Storici,
- julij – Fabianijevo delo v Ljubljani,
- avgust – primerjava Plečnika in Fabianija,
- september – dela v tujini,
- oktober – Fabiani kot izumitelj,
- november – Fabianijevo grobnico,
- december – Fabianijevo pot.

Glede tiskanja koledarja smo poiskali informacije po spletu in najugodnejša ponudba za tisk, ki smo jo našli je bila LOGO DESIGN v spletni tiskarni, saj bi za 13-listni stenski foto koledar, kakršen je naš, velikosti 210 x 297 mm, pokončen, z žično spiralno vezavo z obešanko, z enostranskim barvnim tiskom, 170 g premaznim papirjem, s podložnim kartonom odšteli za 30 kosov 197€.

Za potrebe šole smo se odločili za »domače« tiskanje z barvnim tiskalnikom na bel šelešamer A4 s spiralno vezavo, s podloženim kartonom in prosojno foljo spredaj. Če se bo pokazalo zanimanje za tisk v večji nakladi, pa bi se zagotovo odločili za zgoraj navedeno možnost, ki je najugodnejša med ponodbami.

3.3.2 Organizacija pohoda "Kamen pripoveduje"

Za izvedbo turistične naloge in umestitev turističnega izdelka smo izbrali še pešpot med Kobdiljem in Štanjelom, ki se lahko pohvali s številnimi kraškimi pojavi ter bogato arhitekturno in zgodovinsko dediščino. Sestavlja jo več med seboj povezanih poti, zato si lahko obiskovalec sam izbere pot, glede na razpoložljivost časa (krožna panoramska pot skozi Ferrarijev vrt – cca 30 minut, pot med Štanjelom in Kobdiljem z ogledom avstroogrškega pokopališča v suhi kraški dolini Dol pa cca 90 minut) oz. glede na interes ogleda.

Doživetje smo poimenovali » Kamen pripoveduje«, saj na njej pohodnik spozna naravne in kulturne posebnosti obeh vasi ter Krasa. Fabianijeve objekte in značilnosti, posebnosti

poti smo združili v sprehajalno pot z zgodbami, ki bi obiskovalcu vzela približno 3 – 4 ure časa.

Ogledne točke si sledijo v vrstnem redu kot poteka sprehajalna pot. Poleg osnovnih zgodovinskih podatkov, ki so nujen del turistične ponudbe, del izobraževalne vsebine, bo na poti mogoče prisluhniti zgodbam, bajkam, legendam.

Obiskovalce bi pričakali na dvorišču pred gradom, jih pozdravili in si nato skupaj ogledali grajsko dvorišče in galerijo slikarja in grafika Lojzeta Spacala. Pred galerijo nas bi pričakala gospa Dušana Švagelj ali njen sin Štefan, ki obiskovalcem podrobneje predstavita umetnika med ogledom njegovih del.

Če bi obiskovalci pokazali večji interes po poznavanju podatkov o gradu, sta pravi naslov za to. V nasprotnem primeru bi obiskovalcem postregli z informacijami otroci raziskovalnih delavnic, s tem, da bi se podatki nanašali bolj na življenje osebnosti, ki je rdeča nit naše naloge.

1. GRAD V ŠTANJELU

sliki 15 in 16 : Pogled na grad

Maks Fabiani je bil štanjelski župan od leta 1935 do konca vojne 1945. Urejal in obnavljal je ves kraj. Prenovil je grad in v njem uredil župansko pisarno, otroški vrtec, osnovno šolo, kinodvorano in ambulanto.

slika 17 : Otroški vrtec-1930 (slika posneta na stalni razstavi v Štanjelu)

slika 18: Otroci danes – ista lokacija

Najstarejši del gradu sega v srednji vek. Danes pa je v gradu razstava likovnih del slikarja in grafika Lojzeta Spacala.

Na grajskem dvorišču, kjer je tudi restavracija, bi obiskovalce razvedrili s hudomušno zgodbo, saj v Štanjel pridejo na obisk tudi Gorenjci.

ZGODBA : GORENJC IN KRAŠEVEC

Gorenjec je povabil Kraševca na kafe. Zavrel je vodo, pole je privezal zrno kafeta na nit in to je tunkal v vodo.

Drugi bot je povabil Kraševca na kafe Gorenjca. Zavrel je vodo, jo nalil v šalice, pole je ravno tako privezal kafetovo zrno na nit in s tem je plesal po robu od šalice.

»Ma,« je rekel Gorenjec, »kaj ne boš pomočil kafeta v krop?«

»Ne, ne,« je rekel Kraševca, »je bilo zadnji bot pri tebi premočno, nisem mogel spati celo noč!«

*Povedala Dragica Trost, Kobjdilj, r. l. 1920
Zapisala Jelka Hadalin*

pole – potem
kafe – kava
bot – krat
šalice – skodelica

Pot bi z dvorišča skupaj z gospo Dušano nadaljevali k bližnji cerkvi čez trg, na katerem je Fabiani uredil bližnje stopnišče. Tu bi glavne podatke o njenem nastanku predstavili otroci, vodička pa bi dodala informacije v primeru zanimanja. Sledil bi ogled notranjosti cerkve. Na glavnem oltarju bi si obiskovalci lahko ogledali relief izgleda Štanjela nekoč.

2. CERKEV SVETEGA DANIJELA

Arhitekt Fabiani je preuredil v vasi trg in stopnišče pri cerkvi ter 1946 leta obnovil tudi poškodovano poznogotsko cerkev svetega Danijela, ki je bila sicer zgrajena v drugi polovici 15. stoletja (1443) ... zvonik »limonaste« oblike in prezbitarij.

slika 19: Zvonik limonaste oblike cerkve Sv. Danijela v Štanjelu

Po ogledu notranjosti cerkve bi pot nadaljevali po stopnicah, ki peljejo mimo ostankov župnišča in se ustavili pred Romansko hišo z znanim vodnjakom.

Ker je gospa Dušana upraviteljica tudi Kraške hiše, bi največ podatkov lahko prispevala prav ona. Sledil bi ogled pritličja, v katerem je razstavljeno orodje iz preteklosti, ter bivalnih prostorov v nadstropju.

3. KRAŠKA HIŠA

slika 20: Kraška hiša

slika 21: Kamniti žlebovi in streha krita s skrlami

Znana »ROMANSKA HIŠA«, danes bolj znana kot Kraška hiša je bila prvotno zgrajena v 14. stoletju. Gre za kamnit objekt, ki ima v prvem nadstropju stanovanje, v pritličju pa je bil hlev (štala). Danes pa z etnološko zbirko prikazuje življenje kraške družine nekoč. Iz kamna so narejene tudi strešna kritina in žlebovi, ki so speljani za deževnico v bližnji vodnjak.

Vodnjak s Kraško hišo je priljubljena točka za fotografiranje, zato bi si tukaj vzeli nekaj minut tudi za posnetke.

Ker je Kraška hiša v celoti grajena iz kamnja, bi tu sledila zgodba o vzroku, zakaj je Kras kamnit, ki bi jo pripovedoval eden izmed otrok raziskovalcev.

ZGODBA : KAKO JE KRAS POSTAL KAMNIT

V davnih časih je živel na Krasu pastir, ki je pasel ovce. Nekega dne je pasel bolj daleč nego po navadi. Pase, pase nekaj časa in naenkrat zagleda, da mu gre naproti človek s cilindrom na glavi. Ta človek je bil vrag. Ko pride vrag do njega, ga vpraša: »Kaj delaš tu?« »Pasem,« mu odgovori pastir. »Si že neumen,« mu odvrne vrag. »Moram,« je žalostno odgovoril pastir, »ker nimam denarja, da bi šel drugam iskat si kruha.« Vrag se nasmehne in mu reče: »Poln klobuk denarja ti dam jaz; toda eno reč mi moraš dati.« »Kaj naj bi ti dal, ko nimam ničesar?« »Dušo mi daš,« reče vrag. »Dam ti jo,« odgovori pastir, »ali dosti denarja mi moraš dati.« »Toliko ti ga dam,« se nasmehne vrag, »da še v klobuk ti ne pojde.« »Dobro,« pravi pastir, »kar prinesi mi ga jutri.« »Da,« odvrne vrag veselo in odide.

Pastir pa se je kmalu spomnil, da je dušo zapravil. Postal je žalosten ter se od žalosti napotil domov. Po poti sreča dva neznana popotnika: bila sta Gospod in sv. Peter. »Kaj si tako žalosten,« ga vpraša Gospod. »Kaj bi ne bil žalosten, ko sem dušo zapravil.« - »Kako pa?« - »Z vragom sva se domenila: on mi da poln klobuk denarja, jaz njemu pa dušo. Denar me je omamil in rekel sem, da je prav. Kakor hitro pa je vrag odšel, sem se spomnil, kakšen greh sem storil. Dušo sem si zapravil.« Pa mu Gospod veli: »Nič se ne boj! Le poslušaj me, pa boš rešen. Jutri, preden greš na pašo, napravi si v klobuku luknjo, tako da vrag ne bo mogel klobuka napolniti. Ker ti ne bo mogel dati polnega klobuka, mu tudi ne boš dal duše.« Pastirček se prijaznemu neznancu zahvali in žene domov.

Ko se je naslednjega dne prikazal izza gore zlati svit, se je pastirček zbudil. Vstal je, preluknjal klobuk in gnal na pašo. Tam ga je vrag že čakal s polno skrinjo samih zlatov. »Ali si prinesel?« vpraša pastir. »Sem,« odgovori vrag. Pastir podstavi klobuk in cekini se vsujejo vanj. Vrag suje in suje, toda klobuka ne more napolniti. Tri dni je trajalo polnjenje, toda vse delo je bilo zaman. Vrag se je razjezil, pene so mu sikale iz ust, nato je tako zakričal, da se je stresel ves Kras. Nato je z ognjenim repom šinil po vsem Krasu, in hkrati je postala vsa dežela kamnita. Pastir se sicer prestraši, vendar pa pobere denar in zbeži domov.

Pot bi potem nadaljevali po vasi mimo vodnega zbiralnika na obrobju vasi in po kolovozu približno 200 m navkreber. Pred nami bi se razprostrl čudovit pogled na okoliške vasi ter ostanke ruševin stolpa na vrhu hriba Turn.

Tu bi naše obiskovalce opozorili na lastno varnost, saj je stolp za plezanje po ostankih zidov zaradi rušenja, krušenja kamnov nevaren. Obenem pa predstavlja čudovito razgledno točko. Tu bi naši raziskovalci postregli s podatki o stolpu ter povedali zgodbo o Vipavcih, ki naj nam ne bi bili prav pri srcu.

4. OSTANKI OPAZOVALNEGA STOPLA NA GLEDANICI

Stolp naj bi imel številne funkcije v preteklosti – razgledna točka, del obrambne rimske trdnjave. Razgled je vsekakor obsežen – do Alp, Trnovskega gozda, Vipavske doline, Nanosa, njiv, pašnikov, vinogradov, vasi v bližnji okolici. Maks Fabiani je grič pogozdil z bori in cedrami, kar je sicer oviralo pogled s Turna (363 m).

ZGOBDA : ZAKAJ SE KRAŠEVCI IN VIPAVCI NE MARAJO

Kraševci in Ipavci se že od enkrat gledajo postrani. Zmeraj so si radi delali dešpete. Ipavci so si zmislili tisto, da je treba modrasa pustiti in Kraševca ubiti. Ma Kraševci pa ne marajo Ipavk za neveste; Ipavka ni za Kras. In še to vejo povedati, da imajo Ipavci tako dolge vrate zato, ker zmeraj gledajo gor na Kras, kako Kraševci jejo pršut in pijejo teran. Enkrat so Kraševci tako narihtali Ipavce:

Na rihnerškem gradu je bila ena seja. Prišli so vsi ta glavni ipavski in kraški kmetje vkup. Ipavci so se začeli, kot ponavadi, delati norca iz Kraševcev. Strašno so se hvalili, da kako so bogati, da kako fino živijo, da oni svinjske parklje, uha in repe mečejo proč.

Kraševci so bili en cajt tiho, ma na to se je pa vseeno eden oglasil: »Mi pa ne vržemo prav nič proč. Vse opucamo, spravimo, in ko pridejo ipavski petlarji, tisto strašno radi pojejo.«

*Povedal Jože Orel, Brje pri Koprivi, r. l. 1938
Zapisala Danila Kocjan*

Ipavci – Vipavci
delati dešpete – nagajati
narihtati – imeti za norca, prevarati
fino – dobro
cajt – čas
opucati – očistiti
petlarji – berači

Pot bi nadaljevali s Turna po vasi. Štanjel je kraško naselje, ki je terasasto razporejeno proti vrhu 363 metrov visokega griča. Značilnost naselja so ozke ulice s kamnitimi hišami, ki vsebujejo raznolike kamnoseške detajle, ki jih lahko med potjo občudujemo.

Pot nas bi potem peljala do stolpa na robu vasi. Tu bi otroci predstavili glavne podatke o njem. Gospod Jožef Švagelj, ki ima ključke stolpa pa nam bi stolp odprl v primeru, da bi si

ga obiskovalci želeli ogledati. Obiskovalce bi opozorili samo na varnost pri hoji po stopnicah, saj so stolpne stopnice zelo ozke in strme. Priporočili bi hojo zlasti navzdol ritensko.

5. KOBDELJSKI STOLP

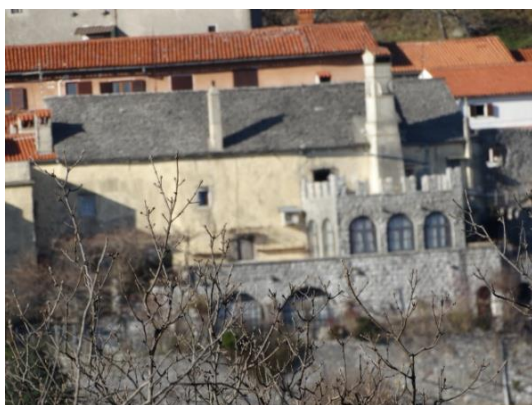
slika 22: Stolp na vratih

Vhodnega grajskega stolpa – Kobdiljski stolp/ stolp na vratih je nekdaj varoval dostop v Štanjel z vipavske strani. Bil je eden od 12 obrambnih stolpov v mestnem obzidju. Še danes pa stolp kaže sledi, ki spominjajo na njegov obrambno vojaški izvor. Max Fabiani mu je dodal beneški videz. Vključil ga je v stanovanjsko stavbo vile Ferrari ter ga spremenil v poletno jedilnico s prekrasnim razgledom.

Od tu bi pohod nadaljevali v park. Pred vrati parka bi se za trenutek ustavili in goste opozorili na sledeče: ker se nam že takoj ob vstopu vanj razpre pogled na vilo, sprehajalne poti in značilno sredozemsko rastlinje bi jih prosili, da se zaradi razlage osnovnih značilnosti vrta držijo skupine, saj imamo kasneje v načrtu nekaj časa namenjenega prostemu ogledu in fotografiranju.

Razlaga osnovnih podatkov bi bila na travniku ob bazenu, kjer so vidne vse pomembne točke vrta.

6. FERRARIJEV VRT Z VILO

slika 23: Vila Ferrari

slika 24: Bazen v Ferrarijevem vrtu

Vila je na jugovzhodnem delu vasi. Fabiani jo je uredil tako, da je s pozidavami več hiš skupaj nastala meščanska podeželska vila.

Zdravnik Ferrari, Fabianijev tržaški prijatelj, je dokupil še nekaj hiš nasproti vile in si kompleks zamislil kot zasebno kliniko. Hiši je po vzoru renesančnih vil arhitekt dozidal še obokano kamnito ložo, ki je bila sprva odprta. Bila je del zunanje ureditve kamnitih teras s pergolami, belvederjem in kegljiščem.

Fabiani si je park zamislil kot Sredozemski park. Glavni motiv parka je ribnik z beneškim mostičkom, baročno školjko in kamnito »grotto« v sredini.

Slika 25: Baročni mostiček

slika 26 : Kamnita »grotto« s školjko

Ribnik ni bil samo za okras ampak je bil zamišljen kot zbiralnik deževnice za zalivanje parka in gašenje požarov. Bazen se je napajal z vodo iz posebej zasnovanega vodovodnega sistema, ki je zbiral meteorno vodo štanjelskega griča.

Na robu parka je zgradil razgledni paviljon, pod njim pa ledenico, kjer so pozimi shranjevali led, ki se je obdržal vse do poletja.

27: Razgledni paviljon

S parka se pogled razprostira tudi na bližnji hrib in pokopališče Svetega Gregorja.

Pot iz Ferrarijevega vrta bi nato nadaljevali proti pokopališču, poteka pa skozi borov gozd mimo »klopi«, ki so bile sprva mišljene kot počivališče za sorodnike umrlih, ki so pokopani

na pokopališču pod cesto na avstroogrskem pokopališču. Pot se vije navkreber približno 5 minut in že prispemo na vrh hriba Sv. Gregorja.

Udeležencem pohoda na parkirišču pred cerkvijo povedo učenci zgodbo o pastirju Gregorju.

7. SVETI GREGOR S FABIANIJEVO GROBNICO

ZGODBA : PASTIR IN GAD

*Na griču pod vasjo Sv. Danijela se obdana s starimi borovci
dviga stara kapelica. V njenem zidu sta kamnita glava
dečka in gad, v spomin na davni dogodek.*

*Pastir Gregor je prignal čredo na travnik pod vasjo. Legel
je in zaspal, a glej, iz kupa skal prileze gad in se ovije okoli
dečkove glave. Pastir se zbudi in spreleti ga groza. Prosi*

*Boga za pomoč in mu obljubi, da mu na griču sezida
cerkvico, če ga bo rešil gada. Bog se ga usmili in glej - gad
se ubogljivo odvije s pastirjevega vratu pa se odplazi
v travo. Pastir se je zahvalil Bogu za čudežno rešitev in je
v kratkem sezidal kapelico v čast svojemu patronu
Gregorju.*

Obiskovalce se nato vodi do grobnice Fabianovih ter jim tam predstavi nagrobnike z napisi. Po želji obiskovalcev sledi prost ogled cerkve, za katero priskrbimo ključ, ki jih hrani vaški župnik g. Anton Požar oz. gospa iz Kobilja.

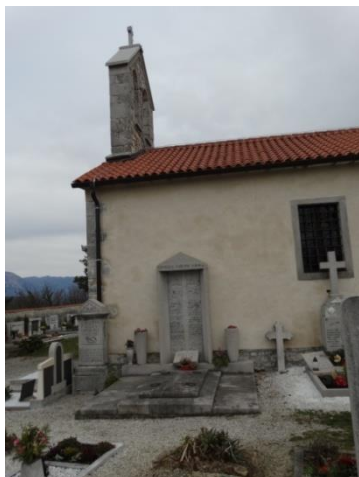

slika 28: Cerkev na pokopališču – na fasadi
pastirčkova glava s kačo

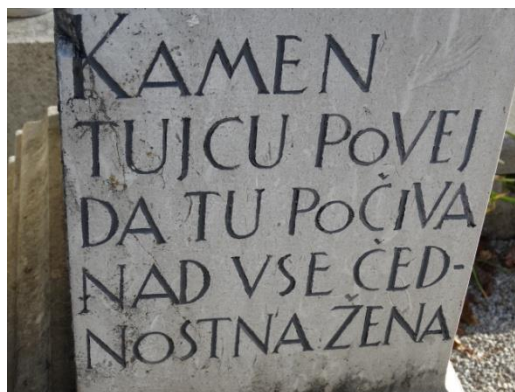

slika 29: Pastirjeva glava s kačo okrog vratu

Na pokopališču, kjer je majhna pokopališka cerkev posvečena Sv. Gregorju, sta dva nagrobnika, deli arhitekta. Družinski nagrobnik je Max oblikoval leta 1940. Tu je tudi pokopan. Umril je 14. avgusta 1962 v Gorici, kjer je bil sprva pokopan, a so potem njegove posmrtno ostanke leta 1984 prekopali v družinsko grobnico.

slika 30: Družinska grobnica

slika 31: Nagrobnik Fabianijevi materi

S pokopališča se pot spusti do asfaltne ceste, ki vodi iz dolnjega v gornji Kobdilj (2 minuti hoje po asfaltu oz. po kolovozu navzdol od pokopališča – možnost izbire). Po poti se povzpemo v vas in na desni uzremo vodni zbiralnik z napajališčem. Maks Fabiani je v času svojega županovanja poskrbel, da je voda postala javna dobrina. Malo naprej nam pogled ujame Fabianijevo rojstno hišo.

Tu bi naši učenci predstavili glavne podatke o domačiji in Fabianijevi družini. Z lastniki hiše bi se lahko dogovorili o možnosti ogleda. Trenutno pa je posestvo v fazi obnavljanja.

8. ROJSTNA HIŠA IN STALNI VODNI IZVIR

slika 32: Rojstna hiša arhitekta Fabianija

slika 33: Vodni izvir

Na dvorišču stanovanjske hiše, ki je včasih obsegala enajst poslopij (rastlinjak, pralnica, sušilnica, drvarnica, shramba za orodje in kočijo, štala, svinjak, kurnik...) raste mogočna murva. Sto metrov od hiše je izvir vode z jamo in baročnim ribnikom. Izvir ne usahne niti v najbolj sušnih obdobjih.

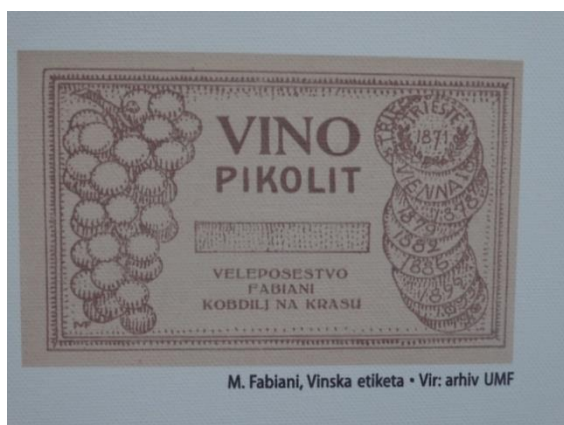
Ker je na posestvu tudi neusahljiv vodni vir bi učenca povedala gostom tudi zgodbo o vodi in Kraševcih. Ker pa je Fabianijevo posestvo bilo znano tudi po pridelavi grozdja in vina, bi tu predstavili še zgodbo o teranu.

slika 34: Pogled na Fabianijevo domačijo
(sliki posneti na stalni razstavi v Štanjelu)

slika 35: Grb družine Fabiani

slika 36: Vinska etiketa Fabianijevih (slika posneta na stalni razstavi v Štanjelu)

ZGODBA : ZAKAJ SO KRAŠEVCI REVNI Z VODO

Kristus in sveti Peter sta hodila po svetu. Prišla sta na Štajersko in videla, kako ljudje s trdom žanjejo v veliki vročini. Kristus je obljubil, da jim pomaga. In res. Vzel je fermenant in vžgal žito. Slama je šla na en kraj, žito pa na drugega. Ljudje so se kar ustrašili, ko so videli tak čudež. Naslednji dan je rekel sveti Peter: »Zdaj bom pa jaz pomagal!«

Tudi on je vžgal fermenant in je žgal žito, a žito in slama se nista razdelila, ampak je vse skupaj zgorelo.

Ljudje so svetega Petra pretepli in zapodili.

Kristus in sveti Peter sta nato šla na Kras. S seboj sta imela žakelj in v njem pršut. Na Krasu sta se malo odpočila in zaspala. Ponoči pa so prišli Kraševci, ukradli pršut, v žakelj pa dali poleno.

Kristus jih je kaznoval tako, da so revni z vodo.

ZGODBA : KAKO SO KRAŠEVCI DOBILI TERAN

V davnih časih, ko je Bog še hodil po svetu in opazoval življenje, ki ga je ustvaril, je prišel na Kras. S seboj je nosil tudi malico, da ne bi bil lačen. Seveda je bila malica dobra - pršut. Kraševci pa so bili bolj lačni kot siti, saj je bila njihova zamlja skopa. Ko je Bog nekega dne zaspal, so mu ukradli pršut. Okradeni Bog je Kraševce kaznoval. Vse reke so presahnile. Kraševci naj bi ostali za večno žejni, saj je bil pršut precej slan. Toda hudič, ki vedno nagaja Bogu, mu je ponagajal tudi tokrat in Kraševcem dal dobro vino - teran.

Tako sta dobroti pršut in teran postali značilnost Krasa.

Pot nadaljujemo po cesti v spodnji del vasi Kobdilj. Tu si na trgu lahko ogledamo tri »spahnjence«. Najstarejša je sedaj v fazi obnove. Tu obiskovalcem učenec razloži nastanek naselbinskega imena vasi.

9. TRG V DOLNJEM KOBDILJU

Trg vasi označujejo v tridesetih letih prejšnjega stoletja zgrajene tipične zunanje kuhinje ob hiši (izpahnjence). Streha je narejena iz kamnitih plošč.

slika 37: Izpahnjena na trgu dolnjega Kobdilja

ZGODBA : KAKO JE KOBDILJ DOBIL IME

Takratni vaški mizar je šel k prijatelju po »dilje«, da bi mu izdelal lesen stol. S prijateljem se je pogovarjal, kako mu ga bo naredil. Ko je opazil, da sonce že zahaja, se je poslovil in šel domov. Med potjo je srečal kmeta. Ta ga vpraša, kaj nese, in mizar mu odgovori, da nese »dilje«. Kmet ga vpraša, kaj da bo ustvaril iz »dil«. Mizar mu vse razloži. Nato sta se pozdravila in odšla vsak svojo pot. Mizar gre dalje in opazuje naravo. Spotakne se ob kamen in »dilje« padejo nanj. Nato zakriči: »Ti prekleti k'p dilj!« Nato se je počasi dvignil in šel dalje. Tako je nastalo ime Kobdilj, nosi ga danes srednje velika vasica.

Skozi vas pot nadaljujemo iz Kobdilja po kolovozu približno 10 minut do suhe kraške doline, ki nas ob železniški progi vodi do avstroogrškega pokopališča. Tu sledi razlaga osnovnih podatkov, ogled nagrobnikov in veličastnega templja.

10. AVSTROOGRSKO POKOPALIŠČE

Na pokopališču so pokopani vojaki avstroogrške vojske, umrli v vojaški bolnišnici v štanjelskem gradu, in ruski vojni ujetniki. Na pokopališču z veličastnim templjem je pokopanih 5564 vojakov različnih narodnosti.

Slika 38: Avstro-ogrsko pokopališče v dolini Dol

S pokopališča se nato povzpne po poti do asfaltne ceste, ki vodi v Štanjel in po njej prispemo v spodnji del vasi, na križišču pa zavijemo desno do hiše Kobalovih. Tu se pot »Kamen pripoveduje« še ne zaključi. Od gostov se poslovimo šele po gostinski ponudbi na Turistični kmetiji z nastanitvami, katere lastnik je Ivo Kobal. Med pokušino domačih vin in narezki s pršutom, jih povprašamo po vtisih in povabimo k ponovnemu obisku. Šele tu se naša pot od gostov loči.

Cena

Okvirna cena organiziranega vodenega pohoda bi zajemala ceno z ogledom gradu in kraške hiše (cena: 2,5 € za Spacalovo galerijo in Kraško hišo - odrasli).

3.3.2.1 Prihod udeležencev

Organizatorji in udeleženci/gostje se zberejo pred gradom v Štanjelu, na trgu, kjer sledi predstavitev in razlaga poteka pohoda.

4.4 PREDSTAVITEV PLANA IZVEDBE PREDSTAVLJENE IDEJE – TRŽENJE

Odločili smo se, da bomo turistični izdelek vključili v čim širši krog ljudi.

Predstavili ga bomo:

- ob dnevu šole, saj se letos kot nalašč navezuje na temo Fabianija,
- ponudili jo bomo TIC – u v Štanjelu kot predstavitveni material za Kras,
- vaški skupnosti Štanjel in Kobjilj,
- Občini Komen.

Uporaben je v vsakdanjem življenju in navsezadnje tudi šoli oz. drugim šolam kot učni pripomoček. Organizacija pohoda pa je primerna za vsako šolo, ki obiše Štanjel.

Za oglaševanje turističnega proizvoda naše raziskovalne delavnice pa nam je v največjo pomoč lahko TIC, saj šola ni tržno naravnana.

Zgibanka

Na šole, ki jih smatramo primerne za izmenjavo gostovanj, nameravamo poslati zgibanko o naši ponudbi za organizacijo pohoda »Kamen pripoveduje«. Zgibanka bo na voljo tudi obiskovalcem turistične tržnice, v mesecu marcu 2015.

5 NAČRT PREDSTAVITVE NA TURISTIČNI TRŽNICI

5.1 OKVIRNA VSEBINA IN STRUKTURA PREDSTAVITVE TURISTIČNEGA PROIZVODA

Na turistični tržnici bomo lahko predstavili naš turistični proizvod stenski koledar, ostale dejavnosti – pripovedovanje zgodb je vezano na izvedbo pohoda po Fabianijevi poti. Pohodniško pot z zgodbami bodo na tržnici predstavili 3-4 otroci, ostali bodo predstavili idejo koledarja.

5.1.1 Stojnica

Na naši stojnici bo na voljo zgibanka o naši turistični ponudbi, pohodu od Štanjela do Kobdilja z vmesnimi oglednimi točkami. Na ogled bo tudi stenski koledar. Stojnico bomo skušali oblikovati kot del kraške arhitekture.

5.1.2 Projekcija sprehajalne poti

Na prenosnem računalniku se bodo med turistično tržnico predvajali posnetki glavnih točk na Fabianijevi poti.

5.1.3 Reklamni material

Obiskovalci si bodo na stojnici lahko vzeli zgibanko, ki v grobem predstavlja nekaj atraktivnih točk naše krožne poti, organizirane v okviru pohoda.

5.1.4 Obdaritev obiskovalcev

Obiskovalci bodo lahko iz kamnite sklede izvlekli zvitek z zgodbo, ki bo del našega pohoda.

6 ZAKLJUČEK

Pri izdelavi turistične naloge smo se držali načela, da vsak človek, njegovo življenje in delo, pa naj gre za skromno osebo ali pomembnega člana naša družbe, v okolici pusti svojo sled.

Preteklosti se ne da izbrisati, je pozabiti, kljub temu, da je življenje sodobnega človeka v veliki meri naravnano le na materialne dobrine in trenutni uspeh. Kljub naglici razvoja moderne tehnologije in zagledanosti samih vase, si moramo vzeti čas za sočloveka in si priznati, da so v preteklosti živeli ljudje, pomembni za naš kraj, našo občino, našo državo.

Priznati si moramo, da smo kljub vsemu odvisni drug od drugega, naravnih danosti kraškega sveta. Biti moramo ponosni na svojo arhitekturno, zgodovinsko in kulturno dediščino.

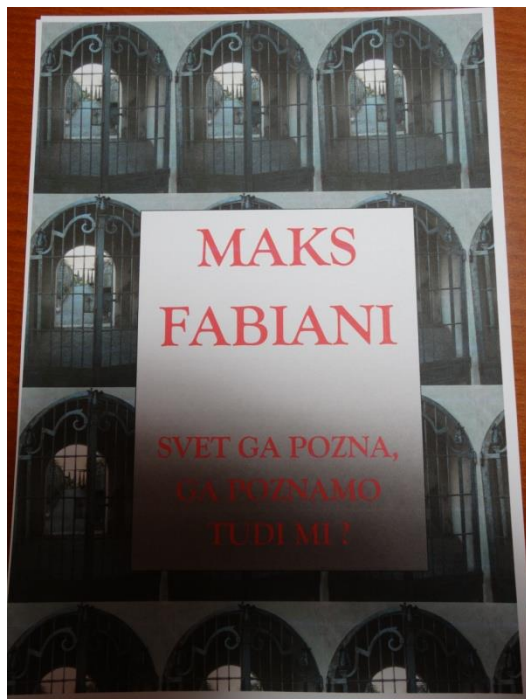
7 LITERATURA IN VIRI

- Andrej Hrausky, Janez Koželj: MAKS FABIANI : Dunaj, Ljubljana, Trst, Cankarjeva založba, Ljubljana, 2010.
- Razstava s katalogom o arhitektu Maksu Fabianiju, Društvo »Centro d'Arte e Cultura SKERK Umetniški in kulturni center, Trst, oktober 2014.
- Danila Kocjan, Jelka Hadalin: BEJŽI ZLODEJ, BABA GRE Kmečki glas, Ljubljana, 1993.
- Dušica Kunaver: LEGENDA O KRASU, Didakta, Radovljica, 1993.

- splet :
sl.wikipedia.org/wiki/Štanjel
www.visitkras.eu/.../182-kobdiljski-stolp-stolp-na-vratih-tanjel
www.slovenia.info/?arhitekturne_znamenitosti=6457&lng=1
www.kam.si/slovenske_pespoti/fabianijeva_pot_od_stanjela_do...
kraji.eu/slovenija/stanjel

8 PRILOGE

Priloga 1: Stenski koledar o Fabianiju

FERRARIEV PARK

Fabiani si je park zamislil kot Sredozemski park. Glavni motiv parka je ribnik z beneškim mostičkom, baročno školjko in kamnito vgrtoto v sredini. Ribnik ni bil samo za okras ampak je bil zamišljen kot zbiralnik deževnice za zalivanje parka in gašenje požarov. Bazen se je napajal z vodo iz posebej zasnovanega vodovodnega sistema, ki je zbiral meteorno vodo Štanjelskega griča.

APRIL- MALI TRAVEN 2015

PONEDELEK	TOREK	SREDA	ČETRTEK	PETEK	SOBOTA	NEDELJA
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30			

znane **ROMANOSKE** hiše... danes bolj znane kot Kraljeva hiša. Romanska kraljeva hiša je bila prvotno zgrajena v 14. stoletju, danes pa z etnološko zbirko prikazuje življenje kralje družine nekoč.

Vhodnega grajskega stolpa. Nekdaj je stolp varoval dostop v Štanjel z vzhodne strani. Bil je eden od 12 obrambnih stolpov v mestnem obzidju. Se danes pa stolp kaže sledi, ki spominjajo na njegov obrambno vojaški izvor. Njave Fabiani mu je dobil beneški vitez.

Arhitekt Fabiani je preuredil v vasi trg in stopnišče pri cerkvi ... ter 1946 leta obnovil tudi poškodovano poznogotško cerkev svetega Danijela, ki je bila sicer zgrajena v drugi polovici 15. stoletja... zvonik »limonaste« oblike in prezbiterej.

V Štanjelu je svoj pečat pustil tudi pri obnovi :

MAJ- VELIKI TRAVEN 2015

PONEDELEK	TOREK	SREDA	ČETRTEK	PETEK	SOBOTA	NEDELJA
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

VILA STORICI S PARKOM, KOMEN

Sestavljena je iz štirih kubičnih enot, nad katerimi se dviga stolp s terasno. Struktura stavbe nima povezave z značilnim tradicionalnim kraskim slogom in izstopa po svoji arhitekturni podobi. Načrt zasnjo je bil narisana leta 1934, zvedba je sledila naslednje leto.

Vila sedaj služi enoti Zdravstvenega doma Sežana.

JUNIJ- ROŽNIK 2015

PONEDELEK	TOREK	SREDA	ČETRTEK	PETEK	SOBOTA	NEDELJA
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30					

LJUBLJANA :

Delo arhitekta Maksa Fabianija se zrcali tudi na nekaterih stavbah našega glavnega mesta države.

JAKOPČEV PAVILION

MESTNA UBOŽNIČA

ŽUPNIŠČE SVETEGA JAKOBA

HRIBARJEVA HIŠA

KRISPERJEVA HIŠA

JULIJ - MALI SRPAN 2015

PONEDELEK	TOREK	SREDA	ČETRTEK	PETEK	SOBOTA	NEDELJA
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

MAKS FABIANI & JOŽE PLEČNIK

29. APRIL 1865, KOBIDIJ
14. AVGUSTA 1962, GORICA

23. JANUAR 1872, LJUBLJANA
7. JANUAR 1957, LJUBLJANA

Oba znana slovenska arhitekta in sodobnika. Oba ustvarjalca, oblikovalca znamenitih stavb tako v domovini kot tudi na tujem.

AVGUST-VELIKI SRPAN 2015

PONEDELEK	TOREK	SREDA	ČETRTEK	PETEK	SOBOTA	NEDELJA
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

AVSTRILIJA, DUNAJ
URANIA

ITALIJA, TRST
NARODNI DOM

PALAČA ARTARIA

TRGOVSKI DOM

POLSKA,
GRAD KONOPISŹE

Maks Fabiani je bil človek velikih mest in hkrati domačin iz Krasa. Njegovo delo vključuje zasnove velikih mestnih palač, urbanistične ureditve znanih velikih mest in trgov. Bil je veliki arhitekt Avstro-Ogrske monarhije.

SEPTEMBER- KIMAVEC 2015

PONEDELEK	TOREK	SREDA	ČETRTEK	PETEK	SOBOTA	NEDELJA
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30				

Maks Fabiani - izumitelj

Maks Fabiani velja tudi za izumitelja. Podpisal se je pod načrte za:

- patent naprave za pomoč pri hoji, 1912,
- vodne študije za kolo brez verige, 1948-49,
- drsalka- junij 1950,
- naprava za skakanje, junij 1951.

OKTOBER- VINOTOK 2015

PONEDELJEK	TOREK	SREDA	ČETRTEK	PETEK	SOBOTA	NEDELJA
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

FABIANIJEVA GROBNICA

Na pokopališču sta dva nagrobnika, deli arhitekta. Družinski nagrobnik je Max oblikoval leta 1940. Tu je tudi pokopan. Umrl je 14. avgusta 1962 v Gorici, kjer je bil sprva pokopan, a so potem njegove posmrtnne ostanke leta 1984 prekopali v družinski grobnico.

Leta 1923 pa je oblikoval nagrobnik za svojo mamo Charlotta, ki si je želela napis v nemškem, italijanskem in slovenskem jeziku. Glasi se:

KAMEN TUJCU POVEJ DA TU POČIVA NAD VSE CED- NOSTNA ŽENA

NOVEMBER- LISTOPAD 2015

PONEDELJEK	TOREK	SREDA	ČETRTEK	PETEK	SOBOTA	NEDELJA
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30						

FERRARIJEVA CESTA

Je sprehajalna pot med vasjo Štanjel in Koblidjem. Sestavlja jo več različnih, med seboj povezanih poti. Del poti, krožno panoramsko pot in Ferrarijev vrt, si je mogoče ogledati tudi v 30 minutah.

Za ogled poti od Ferrarijevega vrta do gornjega Koblidja pa potrebujemo vsaj eno uro, če se želimo sprehoditi do dolnjega Koblidja ali po suhi kraški dolini Dol, kjer je avstro-ogrsko vojaško pokopališče, za najmanj uro in pol.

Na pokopališču z veličastnim templjem je pokopanih 5564 vojakov različnih narodnosti.

DECEMBER- GRUDEN 2015

PONEDELJEK	TOREK	SREDA	ČETRTEK	PETEK	SOBOTA	NEDELJA
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			